

يَا مَنْ هُوَ قَادِرٌ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

درخت و درختچه‌های زینتی مناطق

گرمسیری و نیمه گرمسیری

تألیف:

زهرا رشودی

مدرس دانشگاه پیام نور خرمشهر

کارشناس ارشد سازمان پارک‌ها و فضای سبز خرمشهر

سرشناسه	: رشودی، زهرا، ۱۳۵۷ -
عنوان و پدیدآور	: درخت و درختچه‌های زینتی مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری / مولف: زهرا رشودی
مشخصات نشر	: اهواز: تر آوا، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۳۸۰ ص: مصور (رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۷-۲۷۷-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: درخت‌های زینتی - ایران
موضوع	: درختچه‌های زینتی - ایران
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ش ۱۹/الف/۶ SB۴۳۵
رده بندی دیویی	: ۶۳۵/۹۷۷
شماره ثبت، ملی	: ۴۹۲۱۳۱۶
Ornamental trees -- Iran	
Ornamental shrubs -- Iran	

نام کتاب: درخت و درختچه‌های زینتی مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری

تألیف: زهرا رشودی

طرح روی جلد: سحر رشودی

ناشر: تر آوا

شماره‌ی نشر: ۴۸۲

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۶

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۷-۲۷۷-۸

قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان

نشر تر آوا: اهواز - کیانپارس - خیابان نهم غربی - پلاک ۱۲۸

نمابر: ۰۶۱۳۳۹۰۳۷۱۴ همراه: ۰۹۱۶۱۱۳۶۷۸۵

Taravapublication@yahoo.com

فروشگاه اینترنتی: www.tarava.com

taravapub

حق چاپ و نشر مخصوص ناشر است.

پیشگفتار

با گسترش شهرنشینی و زندگی ماشینی، بشر امروزه بیش از هر زمان دیگری نسبت به طبیعت، احساس بیگانگی می‌کند که این امر صدمات روحی و معنوی زیادی را متوجه جوامع شهری کرده است به طوری که نقش فضای سبز در ایجاد آرامش روحی و پیشگیری از جرم و جنایت کاملاً به اثبات رسیده است و ایجاد پارک‌ها، تفرج گاه‌ها و فضاهای سبز، بخش عمده‌ای از برنامه ریزی شهری را در برمی‌گیرد. با وجود این، سختی تأمین معاش خانواده در شهرهای بزرگ، استفاده از این فضاها را محدود به روزها و ساعت‌های خاصی کرده است. گیاهان و گل‌ها، خاموش‌ترین و زیباترین شاهکار خلقت و یکی از بهترین هدایای الهی به انسان می‌باشند که سرشار از طراحی برتر خداوند تراب، مواد مغذی و عناصر درمانی گوناگونی بوده و تماشای آنها آرامش خاطر و لذت روانی فراوانی به بیننده می‌بخشد. گل و گیاه در هر کشور و هر اجتماعی به منزله سمبل شکوه و آرامش خاطر و هدیه ارجمند به یکدیگر می‌باشد. تاریخ نشان می‌دهد که فرهنگ کهن ایران از همان ابتدا بر پایه انس ایرانیان با طبیعت استوار بوده، به طوری که اولین بار، پادشاهان ایرانی با کشت گیاهان زینتی مختلف در موطوع‌ها اقدام به زیبا سازی محیط زندگی خود نمودند.

در حال حاضر پرورش گل و گیاهان زینتی از اهمیت بسیار برخوردار است و در بسیاری از کشورهای جهان، با بهره‌گیری از دانش تربیت گل و گیاهان زینتی، استفاده از تجهیزات مناسب، ارقام خوب و تکنولوژی‌های جدید کشت، به تولید این محصول در سطح بالا پرداخته‌اند تا بتوانند علاوه بر تأمین نیاز داخلی کشور، از آنجا که این صنعت وابستگی ارز آوری بالایی دارد، مبالغ قابل توجهی ارز از طریق صادرات این محصول کسب کنند. در چه نشوها به سمت صنعتی شدن و توسعه صنعتی پیش می‌روند میزان تقاضای سرانه مردم برای گل و گیاهان زینتی نیز افزایش می‌یابد زیرا بر اساس تحقیقات انجام شده در این کشورها مصرف گل و گیاهان زینتی در محیط‌های کاری و زندگی مردم اثرات مثبت زیادی از جمله افزایش میزان بهره‌وری، افزایش ضریب امید به زندگی، آرامش روح و روان رسیدن به سلامت جسمی و تحمل زندگی ماشین دارد. به همین خاطر این کشورها تولید این محصول را مانند سایر کالاهای مصرفی مهم در برنامه کشاورزی خود دارند و یا گونه‌هایی از این محصول را از طریق واردات به کشور خود وارد می‌کنند. ایران به لحاظ شرایط اقلیمی دارای استعدادها و توانمندی‌های بالقوه و بالفعل برای تولید محصولات مختلف کشاورزی با کیفیت عالی است و به دلیل برخورداری از مزیت نسبی تولید انواع محصولات کشاورزی در پیوستن به سازمان تجاری جهانی می‌تواند با اقداماتی خصوصاً در عرصه گل‌های زینتی که قابل رقابت با تولیدات مشابه خارجی است به رقابت با کشورهای دیگر بپردازد.

با توجه به اهمیت گسترش کشت گل و گیاهان زینتی در زندگی بشر و توجیه اقتصادی و علمی تولید انواع گل و گیاه، از جمله گل‌های شاخه بریده، گل‌های آپارتمانی، درختان و درختچه‌های زینتی و گیاهان برگ بریده و اهدافی که در کل جهان به دنبال فعالیت در این زمینه عاید انسان‌ها می‌گردد، جمع‌گیری از مردم جهان در رشته‌های مختلف تولید و پرورش این محصولات، به فعالیت می‌پردازند.

لازم به ذکر است علاوه بر موارد فوق، یکی از زیباییهای دین مبین اسلام، کامل بودن آن است. به تعبیر دیگر، در این دین هیچ چیز ارزشمندی نادیده گرفته نشده و از قلم نیفتاده است. یکی از نعمت‌های الهی که در قرآن کریم بسیار بر آن تأکید شده است، درخت است. گرچه در نظر نخست، موضوع قابل توجه و دقت نظری نیست که یک دین جاویدان در عصر جاهلیت بر اهمیت آن تأکید بورید، اما دقت فزون‌تر نشان می‌دهد که این نعمت الهی، یکی از زیباترین مظاهر خلقت و جلوه‌ای از احسان آفریدگار عالم است. چنانکه در فرموده‌های معصومین علیهم السلام از تأثیر مثبت گیاهان بر جسم و جان آدمی آثار بسیاری به ما رسیده است. امام صادق علیه السلام در اهمیت درخت و درختکاری می‌فرماید: «خُلِقَ لَ الشَّجَرُ فَكُلِّفَ غَرْسُهَا وَ سَقِيهَا وَ الْقِيَامُ عَلَيْهَا؛ درخت برای او (انسان) آفریده شده است. او تکلف است که آن را در زمین بنشاند و آب دهد و به آن رسیدگی کند. این روایت نشانگر تأکید بر توصیه اولیا عظیم الشان اسلام علیهم السلام به اهمیت درخت و درختکاری است. گرچه مسافانه با پیشرفت تکنولوژی، تخریب جنگل‌ها و نابودی درختان علی‌رغم اهمیت و نقش عظیمی که در زندگی انسان و حیوان و طبیعت دارد، رو به افزایش است. اما جای خوشبختی است که بشر امروز به عمل زشت خود اقرار دارد و سازمان‌هایی را برای حفظ و گسترش پارک‌ها و ازدیاد درختان بوجه آورده است. در این مجال به سراغ شماری از درختان رفته‌ایم که زیبایی چشم نوازشان دل‌انگیز و همراهی‌شان نشدنی است. در مرور آنها همراه ما باشید.

کتاب حاضر به معرفی درختان و درختچه‌های زینتی مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری پرداخته است. برای هر گیاه نام علمی، نام فارسی و اطلاعات کامل رده بندی، گیاهشناسی، شرایط اکولوژی و مناطق گسترش، روش ازدیاد و اهمیت پزشکی ارائه شده است.

کتاب برای مخاطبان عام شامل علاقه‌مندان به طبیعت و فضای سبز، گردشگران و نیز مخاطبان خاص مانند دانشجویان، محققان، کارشناسان فضای سبز، کارشناسان زیست‌شناسی و محیط زیست نوشته شده است. امید است پژوهش حاضر راهنمایی مفید برای متخصصان، دانشجویان، علاقه‌مندان گیاهشناسی و محیط زیست و همچنین ساکنان این مناطق باشد.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۳	فصل اول:
۱۳	تیره خرزهره (Apocynaceae)
۱۴	خرزهره
۲۲	منابع مورد استفاده
۲۳	تیویتیا
۳۱	منابع مورد استفاده
۳۳	فصل دوم:
۳۳	تیره نخل (Arecaeae)
۳۴	نخل زینتی
۴۰	منابع مورد استفاده
۴۱	پالم بادبزنی
۵۰	منابع مورد استفاده
۵۱	فصل سوم:
۵۱	تیره پیچ اناری (Bignoniaceae)
۵۲	پیچ اناری
۶۱	منابع مورد استفاده
۶۲	تکوما
۷۰	منابع مورد استفاده
۷۱	فصل چهارم:
۷۱	تیره گل گاوزبان (Boraginaceae)
۷۲	سپستان
۸۰	منابع مورد استفاده
۸۱	فصل پنجم:
۸۱	تیره گارم زنگی (Combreteae)
۸۲	کونوکارپوس
۹۰	منابع مورد استفاده
۹۱	گارم زنگی

۱۰۰	منابع مورد استفاده
۱۰۱	فصل ششم:
۱۰۱	تیره فرفیون (Euphorbiaceae)
۱۰۲	جاتروفای زینتی
۱۱۱	منابع مورد استفاده
۱۱۳	فصل هفتم:
۱۱۳	تیره بقولات (Fabaceae)
۱۱۵	آکاسیای بگ بیدی
۱۲۴	منابع مورد استفاده
۱۲۵	برهان
۱۳۴	منابع مورد استفاده
۱۳۵	بهیمه
۱۴۲	منابع مورد استفاده
۱۴۳	ابریشم مصری
۱۵۰	منابع مورد استفاده
۱۵۱	فلوسی
۱۵۹	منابع مورد استفاده
۱۶۰	برهان گلی
۱۶۶	منابع مورد استفاده
۱۶۷	شیشم
۱۷۵	منابع مورد استفاده
۱۷۶	مشعل جنگل
۱۸۴	منابع مورد استفاده
۱۸۵	سویابل
۱۹۳	منابع مورد استفاده
۱۹۴	درمان عقرب
۲۰۲	منابع مورد استفاده
۲۰۳	سسبان
۲۱۲	منابع مورد استفاده

فصل هشتم:

تیره ختمی (Malvaceae)

ختمی چینی

منابع مورد استفاده

فصل نهم:

تیره سنجد تلخ (Meliaceae)

چریش

منابع مورد استفاده

زیتون تلخ

منابع مورد استفاده

فصل دهم:

تیره توت (Moraceae)

انجیر بنگالی

منابع مورد استفاده

انجیر ریابی

منابع مورد استفاده

انجیر معابد

منابع مورد استفاده

فصل یازدهم:

تیره مورد (Myrtaceae)

شیشه شور

منابع مورد استفاده

جمبو

منابع مورد استفاده

جم

منابع مورد استفاده

فصل دوازدهم:

تیره لاله عباسی (Nyctaginaceae)

گل کاغذی

۳۱۱	منابع مورد استفاده
۳۱۳	فصل سیزدهم:
۳۱۳	تیره زیتون (Oleaceae)
۳۱۴	یاس رازقی
۳۲۴	منابع مورد استفاده
۳۲۵	فصل چهاردهم:
۳۲۵	تیره عناب (Ramnaceae)
۳۲۶	کنار
۳۲۷	منابع مورد استفاده
۳۳۹	فصل پانزدهم:
۳۳۹	تیره ناترک (Sapindaceae)
۳۴۰	ناترک
۳۴۸	منابع مورد استفاده
۳۴۹	فصل شانزدهم:
۳۴۹	تیره بادمجانیان (Euphorbiaceae)
۳۵۰	محبوبه شب
۳۵۷	منابع مورد استفاده
۳۵۹	فصل هفدهم:
۳۵۹	تیره شاهپسند (Verbenaceae)
۳۶۰	دارایی
۳۶۷	منابع مورد استفاده
۳۶۸	شاهپسند
۳۷۸	منابع مورد استفاده